

Хоменко Д. А., Зінюк К. А., студенти,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Кметик Х. В., к.ю.н.

ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ПРАВОВОЇ ОХОРОНИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В УКРАЇНІ

Проблеми охорони інтелектуальної власності сьогодні вийшли в світ на перший план і стали вже не просто юридичними або комерційними питаннями. Унаслідок всеосяжної інтелектуалізації сучасної світової економіки вони дедалі більше стають політичною проблемою, пов'язаною з економічною безпекою та вимагають стратегічних підходів до їх вирішення.

Важливо враховувати, що в основному вже сформувалася глобальна система регулювання охорони інтелектуальної власності. Україна повинна адаптуватися до неї, якщо планує розвиватися як складова частина світового господарства, а не як економіка, відмежована від світових тенденцій соціально-економічного й технологічного розвитку. І за останні роки Україна значно активізувала процес входження в світові структури, що регулюють інтелектуальну власність, і вже є учасницею 15 з 26 універсальних міжнародних конвенцій і договорів у цій сфері [1].

І незважаючи на цілу низку недоліків, національна система правової охорони інтелектуальної власності в Україні загалом функціонує на задовільному рівні і формально відповідає основним міжнародним вимогам і стандартам [2].

Однак не можна не зауважити, що ефективність системи охорони інтелектуальної власності є недостатньою через цілий комплекс проблем, які потребують термінового вирішення. Все це перешкоджає розвитку інноваційної діяльності, утворенню в Україні цивілізованого ринку інтелектуальної власності.

Як зазначає Комітет з питань науки та освіти Верховної Ради України, забезпечення реалізації політики у сфері охорони інтелектуальної власності в Україні характеризується відсутністю належної координації та недостатньою ефективністю у діяльності структур, які мають опікуватися питаннями розвитку інтелектуальної власності, її охороною і захистом. Крім того, функції щодо реалізації авторських і суміжних прав, здійснення заходів із захисту об'єктів інтелектуальної власності покладені також на Міністерство культури і туризму України [3]. Все це заважає своєчасному прийняттю обґрунтованих рішень, та впливає на саму можливість адекватно реагувати на виклики часу, формувати комплекс назрілих інституційних, правових та економічних заходів задля розвитку

цивілізованого ринку інтелектуальної власності відповідно до національних інтересів.

Незважаючи на активну роботу правоохоронних органів із захисту прав інтелектуальної власності, загальний рівень правопорушень в цій сфері залишається високим, що, своєю чергою, є підставою для низької оцінки якості охорони інтелектуальної власності в Україні. Особливо це стосується аудіовізуальної продукції, програмного забезпечення, фармацевтичних препаратів. Так, наприклад, за даними Міжнародної федерації виробників фонограм, Україна лідирує в Європі за рівнем піратства з показником близько 95% від загального обсягу ринку. Асоціація виробників програмного забезпечення в своєму останньому «Звіті про піратство» зарахувала Україну до десятки країн-піратів програмного забезпечення, де вона (разом з іншими державами-членами СНД), з показником піратства 89%, ділить з Індонезією третє-четверте місце після В'єтнаму і Китаю, випереджаючи Росію.

Таким чином, можна виділити основні напрями роботи щодо вдосконалення системи захисту прав інтелектуальної власності в Україні:

- а) формування механізму недопущення на митну територію товарів, які імпортуються з порушенням прав інтелектуальної власності;
- б) вдосконалення законодавства про захист від недобросовісної конкуренції;
- в) активізація роботи щодо розробки та прийняття парламентом законопроектів про внесення змін до законодавчих актів з питань авторського права і суміжних прав, спрямованих на адаптацію національного законодавства до законодавства ЄС та приведення у відповідність правових норм та термінів, що застосовуються у Цивільному та Господарському кодексах і спеціальних законах у сфері інтелектуальної власності;
- г) залучення до цивільного обороту об'єктів інтелектуальної власності, проведення інвентаризації наявних матеріальних активів, виявлення найбільш цінних із них;
- д) зменшення тривалості оформлення патенту та торговельної марки, забезпечення належної інформатизації діяльності в галузі охорони інтелектуальної власності;
- е) запровадження механізму підтримки патентування вітчизняних об'єктів інтелектуальної власності в іноземних державах;
- є) підвищення ролі держави у технологічному оновленні, комерціалізації нововведень, що охоплює систему податкових і кредитних пільг для інновацій, фінансування трансферу технологій тощо.

Підсумовуючи вище зазначене, можна зробити висновок, що сучасна система охорони інтелектуальної власності практично перебуває на етапі свого становлення та потребує подальшого вдосконалення. Велика кількість порушень у сфері інтелектуальної власності вимагає запровадження широкого спектру заходів з її удосконалення. Створення державної системи охорони інтелектуальної власності стане міцним фундаментом для подальшого інноваційного розвитку України,

підвищення її конкурентноздатості на світовому ринку.

Література

1. Інтелектуальна власність в Україні. Нормативна база. – 2-ге видання / Роїна О. М. – К.: КНТ, 2005. – 400 с.
2. Основи правової охорони інтелектуальної власності в Україні: підруч. для студ. неюрид. ВНЗ / за заг. ред. О. А. Підпригори, О. Д. Святоцького, – К.: Концерн «Видавничий дім «Ін Юре», 2003. – 236 с.
3. Інтелектуальна власність: навч. посібник / за ред. П. М. Цибульова. – К.: УкрІНТЕІ, 2006. – 276 с.

УДК 347.78.7:061 (043.2)

Цимбалюк С. В., студент,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Білоусов В. М., старший викладач

ПЛАГІАТ ЯК ПОРУШЕННЯ АВТОРСЬКОГО ПРАВА

Сьогодні, в ХХІ столітті, при високому рівні телекомунікації як ніколи постала проблема захисту інтелектуальної власності. Кожна сучасна людина, яка користується глобальною мережею Інтернет, може знайти необхідну інформацію, тобто продукт розумової (творчої) праці інших осіб і видати її за свою. З кожним роком зростає попит на «нематеріальні товари», які потрібні для розвитку і подальшого функціонування всіх сфер діяльності сучасного суспільства. Тому однією з найважливіших умов успішного розвитку науково-технічної сфери, промисловості, торгівлі та інших сфер діяльності є не тільки визнання за автором об'єктів права інтелектуальної власності та особами, які отримали права на ці об'єкти, певних цивільних прав, а й забезпечення надійного захисту цих прав.

У Законі України «Про авторське право і суміжні права» плагіатом визнається оприлюднення (опублікування), повністю або частково, чужого твору під іменем особи, яка не є автором цього твору [1]. Тобто тут зафіксовані ознаки, за якими використання твору може бути визнано як «плагіат», зокрема: а) оприлюднення (опублікування твору) повністю або частково чужого твору; б) твір оприлюднюється під іменем особи, яка не є автором цього твору.

Предметом захисту авторських прав є суб'єктивні авторські права, а також законні інтереси. Суб'єктами права на захист є автори творів науки, літератури і мистецтва, їх спадкоємці та інші правонаступники. Порухниками авторських прав можуть бути будь-які фізичні або юридичні особи, які своїми діями (або бездіяльністю) порушили закріплені в нормативно-правових актах положення, якими регулюються